

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка
Природничий факультет
Кафедра географії та методики її викладання

Дипломна робота
магістра

**з теми: «ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЛОЖЕННЯ В
ДОСЛІДЖЕННІ ПІДПРИЄМСТВ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ
ТА ЇХНЄ ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ (НА ПРИКЛАДІ
ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ)»**

Виконав: студент 2 курсу, групи Geo1-M19
спеціальності 014 Середня освіта
(Географія)
за освітньо-професійною програмою
Середня освіта (Географія)
Узіюк Микола Дмитрович

Керівник:
Мендерецький В.В., доктор педагогічних
наук, професор

Рецензент:
Рибак І.П., кандидат географічних наук,
доцент

Кам'янець-Подільський – 2020 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ.....	5
1.1 Поняттєво-термінологічний апарат з теми дослідження.....	11
1.2 Методи дослідження.....	14
1.3 Розвиток легкої промисловості України.....	20
1.4 Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях.....	25
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ТА ЇХНЄ ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ (НА ПРИКЛАДІ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ).....	26
2.1 Чинники і фактори розміщення галузей легкої промисловості...32	
2.2 Характеристика підприємств швейної і текстильної галузі43	
2.3 Характеристика підприємств шкіряно-взуттєва, шкіргалантерейна, хутрова.....	49
РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ.....	50
3.1 Економічні проблеми легкої промисловості.....	57
3.2 Стратегічні пріоритети і механізми розвитку легкої промисловості.....	66
ВИСНОВКИ.....	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	78

ВСТУП

Українська легка промисловість сьогодні є потужним багатогалузевим комплексом з виробництва товарів народного споживання. Цей соціально вагомий сектор економіки орієнтований на кінцевого споживача. Потенціальні можливості підприємств легкої промисловості дозволяють виробляти широкий спектр товарів, здатних задовольнити увесь попит внутрішнього ринку [9, с.4-5].

На підприємствах галузі, розташованих в усіх регіонах України, зосереджено близько 7% загальної чисельності промислово-виробничого потенціалу промисловості і 2,4% виробничих фондів.

Легка промисловість – це сукупність спеціалізованих галузей промисловості, що виробляють головним чином предмети масового вжитку з різних видів сировини. Легка промисловість здійснює як первинну обробку сировини, так і випуск готової продукції.

Підприємства легкої промисловості виробляють також продукцію виробничо-технічного і спеціального призначення, яка використовується в меблевій, авіаційній, автомобільній, хімічній, електротехнічній, харчовій і інших галузях промисловості, в сільському господарстві, в силових відомствах, на транспорті і в охороні здоров'я [11, с. 3].

Підприємства легкої промисловості є споживачами продукції інших галузей промисловості та сільського господарства. Вони використовують у своїй діяльності такі види сировини, як бавовна, льон, шкіра, метал, пластмаси, хімічні волокна; застосовують обладнання та устаткування, які є продукцією машинобудування; впроваджують розробки науково-дослідних інститутів.

Крім того, підприємства легкої промисловості потребують висококваліфікованої робочої сили, підготовкою якої займаються заклади вищої освіти. Виробники легкої промисловості розуміють, що їх майбутнє і теперішня успішна діяльність неможливі без створення і випуску продукції

безпосередньо на конкретного споживача. Формування іміджу підприємства є нагальною потребою сьогодення [10, с. 7].

Розвиток промислового комплексу України, його проблеми та шляхи їх розв'язання висвітлені в працях таких науковців як О.І. Амоша, В.П. Вишневецький, І.О. Галиця, М.О. Кизим, Ю.В. Кіндзерський, О.Й. Лесько, А.Д. Олійник, О.В. Пирог, І.В. Причепа, В.Є. Хаустова, А.В. Шевченко, Т.М. Юсупова, М.М. Якубовський та ін.

Аналіз розвитку промисловості та її окремих галузей, удосконаленню розміщення промислового виробництва та його територіальних особливостей присвячено праці таких науковців, як В.А. Анучін, П.Ф. Веденічев, О.В. Гладкий, А.П. Голіков, Ю.А. Дмитрівський, Я.І. Жупанський, С.І. Іщук, Н.Н. Колосовський, Г.П. Підгрушний та ін [5, с. 67].

Таким чином, **метою** дипломної роботи є дослідження підприємств легкої промисловості Тернопільської області в період становлення ринкових принципів господарювання та забезпечення її ефективного розвитку на перспективу.

Задля досягнення поставленої мети потрібно розв'язати наступні **завдання**:

- проаналізувати сучасні теоретико-методологічні напрацювання при дослідженні легкої промисловості України;
- проаналізувати підходи та принципи вивчення легкої промисловості України;
- проаналізувати природні умови та фактори розвитку і розміщення галузей легкої промисловості;
- проаналізувати сучасний стан галузі;
- дослідити підприємства легкої промисловості Тернопільської області;
- запропонувати оптимальні шляхи подальшого розвитку легкої промисловості Тернопільської області.

В якості **об'єкта дослідження** нами обрано підприємства легкої промисловості – як складову національної економіки – на прикладі

Тернопільської області, натомість, **предметом** вивчення структури та особливостей функціонування підприємств легкої промисловості Тернопільської області.

Практичне значення. Обґрунтування розвитку й розміщення галузей легкої промисловості та окремих їх підприємств матимуть в майбутньому велике значення для раціонального та ефективного розвитку й розміщення господарства Тернопільської області.

Наукова новизна. Однак, зважаючи на постійну динаміку та зміни у легкій промисловості, проблеми її розвитку все ще залишаються невирішеними. Тому виникає необхідність подальшого дослідження у цьому напрямі, визначення дестабілізуючих факторів зовнішнього середовища з метою розроблення заходів для розвитку легкої промисловості Тернопільської області [61, с. 56].

Апробація результатів роботи. Результати роботи доповідались та обговорювалися на конференції студентів і магістрантів за підсумками НДР у 2020 році (м. Кам'янець-Подільський, 23 листопада 2020 року).

Обсяг і структура дипломної роботи: Загальний обсяг роботи становить 78 сторінок основного тексту. Складається зі вступу, 3 розділів, висновків, списку використаних джерел (85 найменувань), проілюстрована 1 рисунком, 4 таблицями.

ВИСНОВКИ

Легка промисловість є найважливішою галуззю, що спеціалізується на випуску непродовольчих товарів народного вжитку. Вона забезпечує населення країни взуттям, одягом, трикотажними виробами, тканинами, і іншими предметами народного вжитку. На легку промисловість України припадає близько 50% від всього випуску непродовольчих товарів народного вжитку. В умовах орієнтації економіки країни на соціальні потреби населення, саме цій галузі належить провідна роль в підвищенні рівня життя населення за рахунок його забезпечення непродовольчими товарами високої якості. Однією з особливостей легкої промисловості є швидка віддача вкладених засобів. Технологічні особливості галузі дозволяють здійснювати швидку зміну асортименту продукції, що випускається, при мінімумі витрат, що забезпечує високу мобільність виробництва [44, с. 56].

Зорієнтована безпосередньо на споживача, вона є провідною з виробництва товарів народного споживання, серед яких - тканини всіх видів, швейний і трикотажний одяг, взуття, шкіргалантерея і шкіртовари, фурнітура, фарфоровий посуд та іграшки.

Підприємства легкої промисловості виробляють також продукцію виробничо-технічного і спеціального призначення, яка використовується у меблевій, авіаційній, автомобільній, хімічній, електротехнічній, харчовій і інших галузях промисловості, у сільському господарстві, у силових відомствах, на транспорті і в охороні здоров'я [42, с. 87].

Легка промисловість Тернопільщини базується на місцевій (шкіра) і привізній сировині (бавовна, шерсть, текстиль, шкіра та ін.). У ній виділяються текстильна, швейна, галантерейна промисловість. Головна галузь легкої промисловості – текстильна. Динамічно зростає швейна промисловість, перш за все завдяки якісній недорогій робочій силі та близькості до кордонів ЄС. Вироблена продукція постачається і для відомих європейських брендів. Функціонують також підприємства шкіряно-галантерейної та взуттєвої промисловості [31, с. 4].

Текстильна галузь виробляє бавовняні тканини, пряжу, вату, текстильні вироби. Її найбільшими підприємствами є виробниче об'єднання «Текстерно» в м. Тернополі, фабрика «Ватин» у м. Кременці, фабрика «Вілія» у м. Шумську.

На сьогодні найбільшим підприємством легкої промисловості в області є: ВАТ «Тернопільське об'єднання «Текстерно». Основна продукція підприємства прядиво бавовняне (2,7 тис.т.) тканини бавовняні (15,5 тис.м³), тканини із ниток синтетичних (13,9 тис.м³), тканини лляні (205,5 тис.м²). Пряжа підприємства сертифікована згідно міжнародних норм [80, 83].

Швейна промисловість виробляє третину продукції легкої промисловості області. Швейні фабрики розташовані у м. Тернопіль, Почаїв, Чортків, Збараж. Існує ряд цехів та ательє індивідуального пошиття одягу в багатьох населених пунктах: ТОВ «Торговий дім «Теркурій» (випуск панчішно-шкарпеткових виробів, фарбованої пряжі, офіційний представник фірм-виробників текстильного обладнання), ТОВ «Мода-Текс», ТДВ «Галія», «Модниця», «Орхідея», ТзОВ «Мрія-2» (пошиття жіночого одягу). Фабрика «Магтекс», «Етноодяг Птаха» - це молоді бренди з виготовлення та пошиття українського одягу, скатертин, рушників з українським орнаментом; створення Family look [85].

Виготовленням широкого асортименту ексклюзивного одягу та аксесуарів спеціалізується ТОВ «Бордо»: вечірні та весільні сукні; сукні та костюми для спортивних, бальний, східних танців; жіночі костюми, жакети, пальта; чоловічі костюми, піджаки, пальта; вишиванки. Підприємства ДП фабрика «Надія», ТОВ «Галичанка», ТОВ Сегеш-Україна, ТОВ «Оksamит», ТОВ «Антарес», ПП «Перлина» виготовляють корпоративний одяг та аксесуари до нього, спецодяг (екіпіровка) підвищеної міцності та зносостійкості, робочий одяг із символікою підприємства, спідній одяг, одяг для офіціантів.

Серед усіх видів сировини найбільшу питому вагу як за об'ємом, так і за вартістю складають тканини. Тому основними постачальниками сировини

для швейного виробництва є підприємства текстильної галузі. Нині текстильна промисловість України забезпечує менше половини необхідного об'єму тканин, тому швейна промисловість у значній мірі використовує тканини, що виробляють підприємства Білорусі.

Галантерейна промисловість випускає шкіряні й текстильні вироби широкого вжитку. Основним виробником галантерейної продукції є: ТОВ «Почаївська фабрика «Іква»» кімнатне взуття, галантерейні вироби. Головними виробниками взуття в області є: ВАТ «Теребовлянська взуттєва фабрика», ТОВ «Ла Кастелана», ТВД «Галія», ТДВ «Берізка». У роки економічної кризи ця галузь повністю занепала. Тепер вона відроджується в м. Теребовлі завдяки інвестиціям з Італії.

Тернопільський завод штучних шкір «Вінітекс» виготовляє понад двадцять видів штучних шкір для забезпечення сировиною виробників взуття, галантерейних виробів. З хутра виробляється теплий одяг – жіночі і дитячі пальта, одяг з верхом із тканин на хутряній підкладці, головні убори, рукавиці (ТОВ «Дністрянка» Лтд, ТВД «Галія») [87].

Обсяг нових замовлень на виробництво продукції за окремими видами діяльності легкої промисловості за 2019 рік склав: текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів 135,2 млн.грн., з нього обсяг іноземних замовлень 22,8 млн.грн. (16,8 у %) до обсягу нових замовлень за видом діяльності [83].

Експорт тканини бавовняні у 2019 р. – 0,1 тонн (1,0 тис. дол. США), у 2018 році експорт – 0.1 тонн (0,8 тис. дол. США), і у 2017 році – 0.2 тонн (1,4 тис. дол. США). Товари легкої промисловості значною мірою відправляються за межі області, зокрема у країни СНД, Канаду, Польщу, Угорщину, Румунію, Німеччину та ін.

Обсяг реалізованої промислової продукції, а саме текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів склав у 2019 році –151,4 млн.грн. (1,9 у % до підсумку), у 2018 році – 180,6 млн.грн. (1,3 у % до підсумку), у 2017 році – 157,1млн.грн. (1,9 у

% до підсумку) (Див. Рис. 2.2.1). Індекс промислової продукції за основними видами діяльності (текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів) за 2019 рік 84,8%. Частка Тернопільської області у виробництві найважливіших видів легкої промислової продукції складає: тканини 2017 році – 7,4 %, 2018 році – 9,9 %, і 2019 р. – 5,7 %; колготки, панчохи, шкарпетки та вироби панчішно-шкарпеткові інші, трикотажні машинного та ручного в'язання - 2017 році – 6,5%, 2018 році – 6,8%, і у 2019 році – 5,5%; взуття у 2017 році – 0,3%, 2018 році – 0,4 %, у 2019 році – 0,6% [80].

Проблеми галузі: відстала технологія виробництва і низька якість продукції; постачання сировини, яку ввозять з - за кордону; надмірна концентрація жіночої робочої сили в деяких містах; недостатні потужності для переробки окремих видів сировини.

Розв'язання проблем може відбуватися шляхом реконструкції та модернізації, створення спільних підприємств, пошук ринків постачання сировини.

Дослідження проблем та аналіз сучасного стану підприємств галузі легкої промисловості показали, що головною метою їх стратегічного розвитку є створення умов, направлених на підвищення ефективності виробництва сучасних конкурентоспроможних товарів, які будуть задовольняти потреби населення, держави і суб'єктів господарювання, що й забезпечить стабільний розвиток легкої промисловості в перспективі. У свою чергу, головними пріоритетними факторами розвитку підприємств легкої промисловості в Тернопільській області, які приведуть до подолання його проблем, є зміни у структурі управління та інноваційна діяльність на основі впровадження нових інноваційно-інвестиційних проектів [77, с. 3-4].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авраменко І. М. Інновації як основа розвитку легкої промисловості України / І. М. Авраменко // Фінанси України. – 2011. – № 2. – С. 34-39.
2. Айдипов, Х. Т. Перспективы легкой промышленности / Х. Т. Айдипов // Текстильная промышленность. – 2009. – № 9. – С. 14-17.
3. Атаманчук П.С., Мендерецький В.В., Панчук О.П., Чорна О.Г. Безпека життєдіяльності та охорона праці (Практичний курс): Навчальний посібник. – Кам'янець-Подільський: «Думка», 2010. – 152 с.
4. Артюх Т. М. Аналіз структури шкіргалантереї, яка реалізується в Україні / Т. М. Артюх, З. А. Гриценко // Оптимізація асортименту та якості ТНС. – 1992. – С. 34-42.
5. Білецький М.І. Соціальна географія: навч. посіб/ М.І. Білецький, І.В. Ванда, Л.І. Котик, – [2-ге вид., доп.]. – Львів: Простір-М, 2019. – 468 с.
6. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник / Березуцький В.В., Васьковець Л.А., Вершиніна Н.П. та ін.; За ред. проф. В. В. Березуцького. – Х.: Факт, 2005. – 384 с.
7. Богданов М. Вибір стратегічних альтернатив розвитку підприємств легкої промисловості // Легка промисловість. – 2001. – № 4. – С. 50-51.
8. Бородиня О. Актуальні проблеми легкої промисловості України // Легка промисловість. – 2003. – № 1. – С. 4-5.
9. Бородиня О. Тенденції розвитку вітизняної легкої промисловості/ Олександр Бородиня // Легка промисловість. – 2003. – № 4. – С. 4-5.
10. Бородиня О. Умови розвитку легкої промисловості України/ Олександр Бородиня // Легка промисловість. – 2005. – № 3. – С. 7-8.
11. Бородиня О. Легка промисловість України / О. Бородиня // Легка промисловість. – 2014. – N 1. – С. 3–7.
12. Бородиня О. Легка промисловість: українське взуття – конкурентоздатне / О. Бородиня // Легка промисловість. – 2013. – N 3. – С. 10-12.
13. Бородиня, О. Г. Тягар легкої промисловості / О. Г. Бородиня // Діловий вісник. – 2009. – № 12. – С. 14-15.

14. Василенко В.О. Антикризове управління підприємством: Навчальний посібник / В.О. Василенко. – К.: ЦУЛ, 2003. – 428с.
15. Географія промислових комплексів: підручник / С. І. Іщук, О. В. Гладкий. – К.: Знання, 2011. – 375 с. – (Вища освіта і ХХ століття).
16. Гудзинский О.Д. Державна політика інноваційного розвитку економіки // Інвестиції: практика та досвід – № 18. – 2010 – с. 98-102.
17. Гоголан І.К. Розміщення виробництва непродовольчих товарів народного споживання в Україні: Конспект лекцій. – К.: КДТЕУ, 2005. – 126 с.
18. Гончаров Ю. К. Сучасний стан і тенденції економічного розвитку легкої промисловості / Ю. К. Гончаров // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – № 7 (72). – С. 8-11.
19. Грабов І.А. Виробництво швейних виробів \ \ Легка промисловість. -2011. – №1. – С.38.
20. Грищенко І. М. Діяльність вітчизняних хутропереробних підприємств / І. М. Грищенко, А. Г. Данилкович, О. Р. Мокроусова // Легка промисловість. – 2016. – №2. – С. 3-6.
21. Гречан А. Детермінанти стратегічного розвитку підприємств легкої промисловості / А. Гречан // Вісник ТНЕУ. – 2009. – № 4. – С. 102–108.
22. Гречан А.П. Теоретико-методологічні основи розвитку підприємств легкої промисловості на інноваційних засадах / А.П. Гречан. – К.: КНУТД, 2005. – 208 с.
23. Діагностика стану підприємства: теорія і практика: Монографія / За заг. ред. проф. А.Е. Воронкової. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2006. – 448 с.
24. Жидецький В.Ц., Джигирей В.С., Мельников О.В. Основи охорони праці. — Львів: Афіша, 2000. – 350 с
- 25.. Заплатинський В.М. Безпека життєдіяльності (опорний конспект лекцій). — К.: КДТЕУ, 1999. – 208 с.
26. Іващенко М. Легку промисловість визнано однією з пріоритетних галузей економіки України // Легка промисловість. – 1999. – № 1-2. – С. 5-6.

- 27.Іващенко М. Шлях до відродження // Легка промисловість. – 1998. – № 1. – С. 8-9.
- 28.Інноваційний розвиток промисловості як складова структурної трансформації економіки України: аналіт. доп. / О. В. Собкевич, А. І. Сухоруков, А. В. Шевченко [та ін.]; за ред. Я. А. Жаліла. – К.: НІСД, 2014. – 152 с. – (Сер. «Економіка», вип. 15).
- 29.Іщук С.І. Розміщення продуктивних сил (Теорія, методи, практика) Вид.4-е, доп. – К.: Європ. ут-т, 2008. – 153 с.
- 30.Загородній А.Г. Оцінювання конкурентоспроможності інноваційної продукції в процесі вибору інноваційної стратегії підприємства / А.Г. Загородній, В.М. Чубай // Фінанси України. – Київ, 2007. – № 1. – С. 99-110.
- 31.Замороко Т. Л. Легка промисловість: шлях від членства в СОТ до зони вільної торгівлі з Європейським Союзом / Т. Л. Замороко// Економіка та держава. – 2008. – N 6. – С. 4-5.
- 32.Економічний розвиток України: інституціональне та ресурсне забезпечення / Алимов О. М., Даниленко А. І., Трегобчук В. М., Веклич О. О., Венгер В. В. – К.: НАН України; Об'єднаний ін-т економіки, 2005. – 540 с.
- 33.Касьян З. Е. Діагностика інноваційної діяльності вітчизняних підприємств легкої промисловості / З. Е. Касьян, Т. Є. Воронкова // Вісник КНУТД. – 2012. – № 1. – С. 145-152.
- 34.Качан Е.П. Розміщення продуктивних сил України – К.: КДТЕУ, 2010. – 203 с.
- 35.Контроль в системі стратегічного управління підприємствами (теоретико-методологічні аспекти): монографія [Гудзинський О.Д., Судомир С.М., Аксентюк М.М., Пилепенко О.С.]. – К.: Аграр Медіа, 2011. – 325с.
- 36.Концепція державної цільової програми розвитку легкої промисловості на період до 2011 р. // Легка промисловість. – 2006. – № 3. – С. 5-6.
- 37.Крисько В. Легка промисловість: стимули і гальма // Президентський вісник. – 2001. – № 27-28. – С. 11.

- 38.Лабурцева О. І. Маркетинг і розвиток підприємництва в легкій промисловості України : монографія / О. І. Лабурцева. – К.: КНУТД, 2008. – 364 с.
- 39.Лабурцева О.І. Маркетингові дослідження українського ринку текстильних виробів: сучасний стан, проблеми, перспективи / О.І. Лабурцева // Формування ринкової економіки: Зб. наук. праць. Спец. вип. Маркетинг: теорія і практика. – Ч.1. – К.: КНЕУ, 2007. – С. 403-418.
- 40.Лабурцева О.І. Оптимізація стратегічного розвитку підприємств взуттєвої промисловості в умовах невизначеності / О.І. Лабурцева, С.В. Беляєва // Вісник КНУТД. – 2004. – №3. – С. 77-81.
- 41.Левковська, Т. В. Економічні проблеми легкої промисловості України / Т. В. Левковська // Інноваційна економіка. – 2013. – № 3(41). – С. 41–47.
- 42.Легка промисловість України: стан, проблеми, перспективи економічного розвитку / За ред. професора, члена-кореспондента Академії педагогічних наук України Волкова О.І. та професора, академіка Академії економічних наук України Ю.В. Гончарова – К.: Київський національний університет технологій та дизайну, 2009. – 446 с.
- 43.Легка промисловість України: реалії та перспективи розвитку. Експертно-аналітична доповідь/ Колектив авторів під науковою редакцією д.е.н., професора, член-кор. НАПН України І. М. Грищенка. – К.: КНУТД, 2015. – 82 с.
- 44.Легка промисловість України: теоретико-методологічні засади управління розвитком в умовах інтеграції до СОТ: монографія / [І. М. Грищенко, Ю. В. Гончаров, І. В. Щербина, А. О. Дворецький, Н. А. Крахмальова, І. О. Максименко, І. О. Тарасенко, Н. В. Бугас, Р. М. Федоряк, Р. М. Набока, О. Ю. Чубукова, Г. Є. Ямненко, О. О. Волощенко]. – К.: КНУТД, 2011. – 332 с .
- 45.Мішогло Г.О. Економічна географія з основами виробництва. Навчальний посібник –К.:2009. – 140 с.
- 46.Медведев Ю. Вітчизняна легка промисловість в 2011 році / Ю. Медведев // Легка промисловість. – 2011. – № 4. – С. 5-8.

- 47.Мозер Г. Початок відродження легкої промисловості // Легка промисловість. – 2005. – № 3. – С. 7-8.
- 48.Моніторинг розвитку вітчизняної легкої промисловості // Легка промисловість. – 2006. – № 4. – С. 3-5.
- 49.Москалюк С.С. Ринок швейної продукції: сучасний стан та тенденції розвитку / С.С. Москалюк // Легка промисловість. – 2006. – № 4. – С. 46-47.
- 50.Наумов О.Б. Розвиток текстильної промисловості та її сировинної бази / О.Б. Наумов – Херсон. – 2004. – 395 с.
- 51.Немець Л. М. Основи соціальної географії: навчальний посібник / Л. М. Немець, К. Ю. Сегіда, Н. В. Гусєва. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 235 с.
- 52.Нижик В.М., Шарко В.В, Сучасний стан та перспективи розвитку підприємств легкої промисловості//Інноваційна економіка// Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – 2012. – С. 41-46
- 53.Носова Н.І., Сараєва І.М. Стратегічні напрямки державної підтримки легкої промисловості України в умовах лібералізації міжнародної торгівлі//Економічні інновації. – 2010. – №47. – 165-177.
- 54.Павленко В.І. Інвестиції у швейне виробництво \ \ Легка промисловість. – 2011. – №2. – 56-60 С.
- 55.Паламарчук О.М. Економічна і соціальна географія України з основами теорії. –К.: Знання, 2010. – 183 с.
- 56.Пріоритети політики імпортозаміщення у стратегії модернізації промисловості України: аналітична доповідь / за ред. Я. А. Жаліла. – К.: НІСД, 2012. – 71 с.
- 57.Основи наукознавства: Навчальний посібник/ П.Д. Плахтій, І.Д. Гуменюк, Л.Г. Любінська, О.М. Оптасюк [За ред. П.Д. Плахтія]. – Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори - 2006», 2011. – 288 с.
- 58.Омельченко В. Д. Проблеми щодо конкурентоспроможності продукції української легкої промисловості // Легка промисловість. – 2002. – №3. – С. 51.

- 59.Рекомендації по створенню екологічно безпечних умов виробництва підприємств легкої та текстильної промисловості України у басейні р. Дніпро. – Київ: Київський державний університет технологій та дизайну, 1999. – 141с.
- 60.Реструктуризація промисловості в умовах інноваційно-інвестиційного розвитку економіки: [колективна монографія за ред. д.е.н., проф. О. А. Кириченка, д.е.н., проф. М. П. Денисенка]. – К.: ТОВ «Дорадо-друк», 2009. – 719 с.
- 61.Розвиток промисловості для забезпечення зростання та оновлення української економіки : науково-аналітична доповідь / за ред. д-ра екон. наук Дейнеко Л.В. ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». – К., 2018. – 158 с.
- 62.Серіков Я. О. Основи охорони праці: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. – Харків, ХНАМГ, 2007. – 227с.
- 63.Соціальна географія: підручник / за ред.. Л. Немець та К. Мензенцева. – Київ: фенікс, 2019 . – 304 С.
- 64.Стадницький, Ю. І. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: навч. посібн., розділ № 8 / Ю. І. Стадницький, І. М. Комарницький, І. А. Франів. // Маркетинговий менеджмент: навч. посібн. (за ред. д.е.н. І. М. Комарницького). – Львів: Апріорі, 2007. – 10-32 с.
- 65.Стратегічні виклики XXI століття суспільству та економіці України: інноваційно-технологічний розвиток економіки: в 3 т. / за ред. В. М. Гейця, В. П. Семиноженка, Б. Є. Кваснюка. – К.: Фенікс, 2007. – Т. 2. – 564 с.
- 66.Солуянов Г.І. Нелегкі проблеми легкої промисловості // Легка промисловість. – 2005. – № 3. – С. 24-25.
- 67.Симонов В.К. Регіони України,проблеми розвитку. – К., 2009. – 210 с.
- 68.Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004-2015 рр.) „Шляхом європейської інтеграції”/ Авт. кол.: А. С. Гальчинський, В. М. Геєць та ін.; Нац. ін-т стратег. дослідж., Ін-т екон. прогнозування НАН

- України, М-во економіки та з питань європ. інтегр. України. – К.: ІВЦ Держкомстату України, 2004. – 416 с.
69. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів: збірник / М. В. Стріха, В. С. Шовкалюк, Т. В. Боровіч, Ж. І. Дубчак, А. О. Сєдов. – К.: Прок-Бізнес, 2009. – 40 с.
70. Стукал О. О. Економічна активність підприємств легкої промисловості в екологічній сфері / О. О. Стукал, І. О. Тарасенко. // Хмельницький: Вісник ХНУ. - № 1, Т. 2. – 2006. – с. 187-191.
71. Тарасенко І. О. Сталий розвиток підприємств легкої промисловості: теорія, методологія, практика: монографія / І. О. Тарасенко. – К.: КНУТД, 2010. – 390 с.
72. Тарасенко І. О. Методологічні положення сталого розвитку підприємств легкої промисловості / І. О. Тарасенко // Методологічні основи розвитку постіндустріальної економіки: [колективна монографія за ред. д. е. н., проф. М. П. Денисенка, д. е. н., проф. А. П. Гречан, к. е. н., доц. В. В. Лойко] / К.: Фітосоціоцентр, 2010. – 688 с. – С. 571-592.
73. Тарасенко І. О. Оцінювання економічного потенціалу підприємства в контексті сталого розвитку / І. О. Тарасенко // Легка промисловість. – 2009. – № 4. – с. 58-61.
74. Третьяков В. Галузь, продукцією якої користується кожний: Легка промисловість // Урядовий кур'єр. – 2005. – 11 червня. – С. 5.
75. Технологічна модернізація промисловості України / за ред. д. е. н. Л. І. Федулової; Ін-т екон. та прогноз. – К., 2008. – С. 127.
76. Черній Ю. Справи в легкій та текстильній промисловості України // Легка промисловість. – 1998. – № 1. – С. 12-13.
77. Черній Ю. Аналіз роботи підприємств легкої промисловості України. // Легка промисловість. – 2002. – №3. – С. 3-4.
78. Чернюк Л.Г., Клиновий Д.В. Розміщення продуктивних сил України. Навчальний посібник. – Київ.: ЦУЛ, 2008. – 164 с.

- 79.Бродюк, І. В. Інтеграція швейних підприємств України у Європейський економічний простір / І. В. Бродюк // Ефективна економіка. – 2015. – № 1. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3729>.
- 80.Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
- 81.Інвестиційний паспорт міста Тернопіль [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.te.ua>
- 82.Митний тариф України (Групи 01-72) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/584%D0%B0-18/page9>
- 83.Офіційний сайт Головного управління статистики в Тернопільській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.te.ukrstat.gov.ua> 3
- 84.Про затвердження Державної програми розвитку внутрішнього виробництва [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1130-2011-%D0%BF>.
- 85.Проект Стратегії розвитку Тернопільської області на період до 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://gromrada.te.ua/wp-content/uploads/2015/05/ternopil_region_strateg2020.pdf
86. Савицький, О. Асоціація України та ЄС: економісти підраховали вигоди і ризики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://harmony.com.ua/text/3234.html>.
- 87.Тернопільщина – інвестиційно-привабливий регіон з конкурентною економікою, високим рівнем розвитку трудових ресурсів та чистим природним середовищем [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oda.te.gov.ua>